

The article states that the growth of scientific knowledge necessarily leads to generalization and fundamentalization of the school subject content, as the basic science is one of the sources of the development of the latter. The author emphasizes that it takes on special importance at senior school, in the process of the transition from the factual and conceptual levels of education content to the theoretical one.

The article notes that due to the age peculiarities of mental processes, senior pupils are able to assimilate such elements of curriculum as scientific principles, laws, theories, and the latter constitute the core of scientific knowledge. One of the main theses of the author is that the main task of teaching biology in senior school is the creation of knowledge-based systems based on the relationship between its elements, the transition from a factual, conceptual to the theoretical level of educational content.

The article presents the author's definition of the concept «System of senior pupils' knowledge in general biology», highlights the quality and reveals the essence of the latter. It is stated that for senior pupils the system of knowledge in general biology is characterized by such qualities as autonomy of elements, axiologiness, multilevelness, openness, generality, evolution, emergence, manageability, structuredness, the fundamental integrity of the whole.

The author sees the prospects for the further study in the development of methodological ways of forming a system of knowledge in general biology, which is inherent in the above-described characteristics.

Key words: *knowledge, system of knowledge in general biology, qualities of the system of knowledge in general biology, generalization and fundamentalization of knowledge*

УДК 613

Олена Лупало, Євген Сосненко
Olena Lupalo, Yevhen Sosnenko

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

ACTUALIZATION OF MEDICAL STUDENTS' EMOTIONAL AND VALUE ATTITUDE TOWARDS HEALTHY LIFESTYLE

У статті автори доводять обґрунтованість окресленої проблеми, а саме педагогічні аспекти впливу на формування здорового способу життя студентської молоді. Зазначено, що основний педагогічний вплив на студента проявляється у вигляді актуалізації його емоційно-ціннісного ставлення до здорового способу життя і збагачення досвіду здорового способу життя студента.

Ключові слова: *система освіти, здоровий спосіб життя, емоційно-ціннісний компонент, фізичне виховання, студенти-медики.*

Погіршення екологічної ситуації, невизначеність соціально-економічних умов, «інформаційний бум», вплив агресивного зовнішнього середовища (поширення наркоманії, алкоголізму) і, як наслідок, постійна ломка життєвих стереотипів привели до зниження фізичного, психічного, соціального та морального здоров'я населення. Особливу роль у підготовці фізично і духовно здорової, соціально та професійно компетентної, творчо активної і мобільної, здатної до саморозвитку на будь-якому етапі життєвого шляху, відповідальної і толерантної особистості має відіграти здоровий спосіб життя студентської молоді. Однак його формування часто не має для молодих людей суб'єктивних особистісних смислів через відірваність гносеологічного плану свідомості від онтологічного, а мотивація здорового способу життя стає дієвою лише в через втрату здоров'я.

Освіта як соціальний інститут виконує низку окремих функцій, одна з яких – підготовка нового покоління спеціалістів. Вона, включаючи людину в соціальні відносини, сприяє гармо-

нізації останньої. Водночас відбувається не тільки поверхнєве знайомство з культурними нормами, цінностями, соціальними та гендерними ролями, а й засвоєння, усвідомлення та подальша реалізація власного способу життя [3, с. 96].

Сучасна система освіти та умови життя можуть дати достатній обсяг знань, але не здатні зберегти здоров'я молодого покоління. Підтвердженням цього є катастрофічне погіршення здоров'я дітей і молоді України, нестійка мотивація до збереження здоров'я. Невідповідність між сучасними вимогами, що їх висуває соціум до здоров'я молоді, і фактично сформованою системою педагогічного керівництва формуванням, зміцненням і збереженням здоров'я учасників освітнього процесу є актуальною проблемою національної освіти. Прагнучи забезпечити європейську якість вищої освіти, більшість вищих навчальних закладів намагається відійти від традиційної системи навчання і виховання, відбувається перехід до навчально-виховного процесу інноваційного типу, з новими технологіями і новим змістом. Оновлення змісту освіти здійснюється в умовах децентралізації управління, широкої автономізації освітніх закладів, розвитку варіативності освіти, інтенсифікації змісту (значна частина дисциплін та інформації, необхідна для засвоєння студенту, збільшується й ускладнюється з кожним роком).

Тому одним із критеріїв якості вищої освіти повинна бути його здоров'язбережувальна і здоров'язміцнювальна орієнтація [5, с. 15].

Отже, в умовах зростання обсягу й інтенсивності навчальної діяльності, підвищених вимог до знань неможливо забезпечити гармонійний розвиток студентів без визначення здоров'язбережувальних вимог до усього навчально-виховного процесу, а також виокремлення чинників ризику дезадаптації до навчання і виявлення ефективних педагогічних технологій, що підвищують адаптивні можливості студентів до значних навантажень і стресів. І тому, сьогодні у зв'язку з відходом від уніфікованості вищої освіти, зі створенням умов для варіативної та особистісно зорієнтованої педагогіки принципово важливо забезпечити можливість реалізації лише таких освітніх програм, які задовольняють вимоги збереження і зміцнення фізичного, психічного, соціального компонентів здоров'я студентів [5, с. 16].

Аналіз наукових праць О.Вакуленко, О.Жабокрицька, С.Кондратюк та ін., засвідчує, що проблема формування здорового способу життя є багатоаспектною і пов'язана з комплексом питань: гармонійного фізичного, психічного, культурного, духовного розвитку особистості; дотримання оптимальних для здоров'я режимів дня, навчання та відпочинку, харчування, особистої гігієни, рухової активності, загартування, долання шкідливих звичок.

Низка дослідників констатують не лише окремі моменти неблагополучного стану здоров'я студентів (довкілля, стиль життя, спадковість), а й виокремлюють комплекс негативних соціальних і педагогічних чинників:

- відсутність цілеспрямованої пропаганди й освіти в галузі валеології та екології у вищих навчальних закладах;
- недоліки методик у галузі навчання та виховання здорового способу життя студентів вищих навчальних закладів;
- недостатня увага до формування потреб, мотивації та установок на здоровий спосіб життя молоді в навчальних закладах узагалі та у вищих навчальних закладах зокрема (психологічний аспект);
- слабка розробка критеріїв та показників у галузі оцінки рівня сформованості навичок у справі формування здорового способу життя студентів тощо [1, с. 30]

Позитивною тенденцією у вирішенні проблеми здорового способу життя на сучасному етапі варто визнати прагнення вчених до її аксіологічного аспекту. Якщо розглядати цінності як здатність бачити світ у всьому різноманітті його проявів, де особлива роль належить людині, то, на думку Е. Вайнера, «не знати свій організм, не усвідомлювати свого місця в природі, не вміти регулювати свій стан – негідно культурної людини» [7].

Аналіз концептуальних основ формування культури здоров'я учнів, розроблених В. Горашуком, дозволив встановити сутність базової ознаки культури здоров'я. Вчений

аргументовано доводить, що «рівень розвитку культури здоров'я обумовлює у людини формування системи ціннісних орієнтацій, що перебувають в ієрархічно побудованій структурі, яка здійснює регулятивну функцію в життєдіяльності людини» [3, с. 113].

У дослідженні В. Тимошенко встановлено зв'язок між загальною культурою студентської молоді та її стилем життя. Визначено, що формування здорового способу життя, культури здоров'я, підвищення їх виховних можливостей потребує максимальної уваги до мотиваційної сфери студентської молоді у прагненні бути здоровими [3, с. 66].

Проблема здорового способу життя з утилітарних медико-біологічних позицій виходить на психолого-педагогічний соціально значимий аксіологічний аспект. Найпотужніший вплив на здоров'я мають соціально-психологічні чинники, а саме пережиті людьми стреси і вираженість психологічних ресурсів особистості, що дозволяють з ними впоратися. Наукові дані підтверджують і той факт, що соціальні чинники, здійснюючи на здоров'я комплексний вплив, додатково посилюються, коли вступають у взаємодію один з одним. Для цього є достатня методологічна і теоретична база, представлена наявними концепціями здоров'я, культури здоров'я і здорового способу життя. Однак проблему здоров'язбереження молоді вважати вирішеною немає вагомих підстав, бо в ній є аспекти, що вимагають подальшої як теоретичної, так і практичної розробки.

Зосередженість на потребах особистісного розвитку й виховання вимагає проектування навчального процесу, його змісту, методики на принципах природовідповідності, індивідуалізації, що передбачає глибоке знання й урахування вікових та індивідуальних особливостей студентів, прогнозування потреб їхнього розвитку тощо. Це потребує наукового забезпечення комплексного підходу до реалізації розвивальної, виховної та оздоровчої функції вищої освіти. На перший план виступає завдання виховання потреби в здоров'ї як життєво важливої цінності, свідомого прагнення до ведення здорового способу життя, до самовдосконалення і створення навколо себе здорового середовища – формування культури здоров'я особистості як частини її загальної культури. У проаналізованих наукових працях проблема формування здорового способу життя є багатогранною і включає в себе усі аспекти розвитку особистості: інтелектуальний, фізичний, духовний, естетичний, моральний, правовий, соціальний. Як показали дослідження, навчально-виховний процес повинен включати два провідних напрями педагогічної діяльності з формування здорового способу життя:

- створення оптимальних зовнішньосередовищних умов – мікросоціального середовища (гуманістичні відносини, сприятливий психологічний клімат, активна творча обстановка), через спільну діяльність і спілкування молоді і дорослих в освітньому процесі;
- забезпечення внутрішніх умов (установок, потреб, здібностей) для саморозвитку і самовиховання особистості через механізми самопізнання, рефлексії, визначення мети. Проте вищезазначені дослідження не вичерпують усіх питань формування здорового способу життя [2, с. 65-70].

Як показує проведене теоретичне вивчення проблеми, загальна тенденція використання аксіологічного підходу формування здорового способу життя пов'язана більше із психологічним аспектом, а педагогічний аспект усе ще залишається мало вивченим. У вище вказаних дослідженнях в основному звернено увагу на проблему формування здорового способу життя з позицій виховання цільової установки на раціоналізацію фізичних кондицій, рухових умінь і навичок, що загалом продуктивно вирішувалося на факультетах фізичного виховання.

Аналіз науково-методичної та спеціальної літератури, незважаючи на те, що розв'язання проблеми збереження здоров'я й фізичного потенціалу нації пов'язане з формуванням навичок здорового способу життя, вища школа не включилася у вирішення означених питань: навчально-виховний процес у ВНЗ не спонукає до усвідомлення першочергової значимості категорії «здоров'я» в ієрархії цінностей студентів, не сприяє оволодінню ними знаннями й уміннями, за допомогою яких можна було б підтримувати належний рівень здоров'я впродовж

усього життя, не забезпечує систематичних заходів, спрямованих на формування здорового способу життя.

Метою статті є теоретично обґрунтувати особливості педагогічного впливу емоційно-ціннісного ставлення студента до здорового способу життя і збагачення його досвіду.

Аналіз наукових джерел показав, що формування здорового способу життя студентської молоді частіше пов'язують з фізичним вихованням, у процесі якого студент опановує систему знань про здоровий спосіб життя, актуалізує ціннісне ставлення до нього, проявляє активність у збереженні здоров'я.

Тому реалізація умови орієнтування студента на здоровий спосіб життя здійснюється переважно в рамках фізичного виховання.

Педагогічна практика свідчить, що більшості молоді потрібні не якісні знання, а лише диплом. Вивчаючи дисципліну «Фізична культура», студенти ставлять своєю головною метою отримання заліку. Питання фізичного вдосконалення, турботу про своє фізичне здоров'я вони відкладають на значно віддалені періоди свого життя [4, с. 78-81].

Опитування, які проведені серед студентів 1-го курсу ВНДЗУ «УМСА» м. Полтава показало, що серед них лише 20% визначають фізичній культурі одне з головних місць у своєму існуванні.

Основними чинниками, що сприяють формуванню у студентів здорового способу життя, є: просвітлення студентів про здоровий спосіб життя і його складових; організація фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів ВНЗ щодо застосування отриманих знань про здоровий спосіб життя в повсякденному житті; створення мотивації та інтересу до занять фізичною культурою; рівень професійної майстерності викладачів ВНЗ при реалізації здоров'язберігальних технологій; приклад викладачів ВНЗ у веденні здорового способу життя, бажання бути красивим тощо.

Крім позитивних чинників, які можуть впливати на формування здорового способу життя студентів, є й негативні, які перешкоджають формуванню розглянутого процесу.

Негативними чинниками є: побутові умови життя; недостатньо розвинена воля студентів; наявність шкідливих звичок; нерозуміння значимості занять фізичної культури і спорту для здоров'я людини тощо; рівень матеріального добробуту сім'ї студентів і сформовані в ній традиції способу життя.

Аналіз наукової літератури показав, що формування здорового способу життя частіше пов'язують із фізкультурною освітою. У широкому сенсі фізкультурну освіту розуміють учені-педагоги, культурологи як спосіб залучення людини до фізичної культури, в процесі якого вона опановує системою знань про здоровий спосіб життя, актуалізує ціннісне ставлення до нього, проявляє активність у здоров'язберігальній діяльності.

Навчальна дисципліна «Фізичне виховання» може сприяти інформаційному орієнтуванню студента на здоровий спосіб життя за рахунок: поєднання двох змістовних компонентів – обов'язкового (базового) й варіативного (для вирішення приватних завдань), а також активного використання її варіативного компоненту в теоретичному розділі програми; посилення освітньої спрямованості фізичної культури з метою інформування студента про здоровий спосіб життя; використання різноманітних форм і методів, що сприяють залученню студента до здорового способу життя; вдосконалення організаційно-педагогічної діяльності викладача.

До педагогічних умов формування здорової особистості в освітньому просторі відносяться: наявність системи діагностики й об'єктивного контролю за здоров'ям студентів в освітніх установах, розробленою за вимогами санітарних норм і правил державного освітнього стандарту; формування знань в області збереження, підтримки і зміцнення здоров'я; забезпечення матеріально-просторового середовища для організації виховно-оздоровчої діяльності; наявність емоційно–позитивної установки на формування потреби в здоровому образі й стилі життя студентів і педагогів; високий рівень активності студентів у виховно-оздоровчій роботі [4, с. 69-70].

Педагогічні умови можуть проявлятися у вигляді: інформування студента про здоровий спосіб життя; актуалізації його емоційно-ціннісного ставлення до здорового способу життя і збагачення досвіду здорового способу життя студента. Реалізація цих умов сприяє отриманню знань студентів з теорії та практики формування здорового способу життя, позитивного ставлення до свого здорового способу життя та особистісного підходу до реалізації здорової життєдіяльності.

Основним джерелом інформації для студентів є:

- теоретичні і практичні заняття з фізичного виховання (до 50 %);
- вплив засобів масової інформації: газет, теле- і радіорепортажів (до 25%);
- спеціальна література і відвідини спортивних видовищ (до 25%) [1, с. 34-38].

Збагачення досвіду здорового способу життя молоді розуміємо як сукупність педагогічних дій із оволодіння ними різноманітними способами формування й ведення здорового способу життя, вдосконалення фізичних якостей і пов'язаних з ними здібностей в єдності з вихованням духовних і етичних якостей, і включення їх у свій спосіб життя.

Під актуалізацією емоційно-ціннісного ставлення студента до здорового способу життя розуміється цілеспрямована педагогічна діяльність із переведення його валеологічних орієнтирів, таких як: почуття, здібності, погляди, думки, з потенційного стану в реальне, та усвідомлення їхньої значущості в життєдіяльності студента.

Формування ціннісного ставлення до здоров'я студентів відбувається лише в особистісноорієнтованому педагогічному процесі і визначається наявністю трьох основних чинників: ціннісно-орієнтаційного середовища, яке досягається шляхом інтеграції всіх форм фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи в навчальному закладі; ціннісно-орієнтаційною діяльністю, специфічною особливістю якої є надання максимально можливої свободи вибору форм, засобів і міри участі, індивідуалізація педагогічного процесу на основі отримання та обліку інформації про стан здоров'я, рівень фізичної підготовки, особливості ставлення до здоров'я і до фізичної культури та спорту; рефлексією, тобто процесами самопізнання суб'єктом внутрішніх психічних станів і емоційних реакцій, усвідомлення діючим суб'єктом того, як він сприймається й оцінюється іншими учасниками значущої спільної діяльності.

Отже, формування у студентів аксіологічних установок до здорового способу життя, як запорука формування здорового професіонала, має розпочинатися з проведення заходів, спрямованих на усунення або зменшення негативного впливу цих чинників з метою досягнення в них сталої установки на ведення здорового способу життя шляхом розробки та впровадження в навчально-виховний процес бесід, лекцій, виступів у засобах масової інформації; організації стендів у гуртожитках з пропаганди здорового способу життя тощо [3, с. 24-28].

Форми роботи з формування установок до здорового способу життя у студентської молоді можуть бути різними: аудиторна робота викладача і студентів, робота в позааудиторний час. Обидва ці напрями мають велике значення у формуванні здорового способу життя. Але виховна й освітня робота за межами аудиторії забезпечує актуалізацію теоретичних знань студентів, спрямовує їх у практичну площину, привертає увагу студентів до найгостріших соціальних проблем, формує їх соціальну зрілість, розвиває пізнавальний інтерес, виховує професійну спрямованість, сприяє розвитку мислення, дає змогу реалізувати свої здібності. Традиційними організаційними формами використовували консультації, лекції, факультативи, семінари-практикуми, дні відкритих дверей, конференції, інші форми, а саме ранкова гімнастика, фізкультурні паузи, додаткові заняття й ін., організовані заняття – спортивні секції, аеробіка, фітнес, шейпінг тощо, масові фізкультурно-спортивні заходи – спортивні вечори, спартакіади, масові кроси й естафети, свята фізичної культури, змагання різного рівня тощо, самостійні заняття. Інноваційні – круглий стіл, тренінг, аутотренінг, рольова гра, клуб «Здоровий спосіб життя», народні спортивні ігри, туристичні походи, заняття в оздоровчо-спортивних таборах – тренувальні заняття з різних видів спорту (на вибір студентів), заняття

зі студентами з ослабленим здоров'ям (з лікувальними програмами), туристичні походи, фізкультурно-спортивні розваги й ігри, спортивні змагання тощо.

Отже, формування установок до здорового способу життя має найкращі можливості в позааудиторній роботі, що покликано підвищити рухову активність студентів, покращити професійно-прикладну готовність та оптимізувати навчальну працездатність шляхом зняття нервово-емоційної напруги, продовжити формування знань, умінь і навичок, пов'язаних із проведенням самостійних фізкультурно-спортивних занять. Доцільним виявилось застосування таких традиційних методів, як розповідь, пояснення, бесіда, диспути, роз'яснення, переконання, позитивні і негативні приклади, методи вироблення звичок, методи вправ, контролю і самоконтролю, створення громадської думки. Серед інноваційних методів надавали перевагу таким: проектна діяльність, метод розігрування критичних ситуацій, метод аналізу соціальних ситуацій з морально-етичним характером, метод візуалізації, створення власного портфоліо, «мозковий штурм», вивчення окремих життєвих ситуацій, метод «авторського місця», дебати, тренінги.

Основний педагогічний вплив на студента проявляється у вигляді інформування студента про здоровий спосіб життя та актуалізацію його емоційно-ціннісного ставлення до здорового способу життя і збагачення досвіду здорового способу студента. Саме на ці педагогічні умови потрібно звертати увагу педагогам ВНЗ під час проведення занять з фізичного виховання.

Список використаних джерел

1. Венедиктов В.С. Ціннісні парадигми освіти / В.С. Венедиктов, В.Л. Петренко, В.І. Чуб. – Харків : Основа, 2005. – 155 с.
2. Давиденко Д. Физическая культура и культура здоровья студентов / Д. Давиденко // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 2. – С. 65–70.
3. Евсеев С.П. Физическая культура в системе высшего профессионального образования: реалии и перспективы / С.П. Евсеев. – СПб., 2007. – С. 136.
4. Круцевич Т.Ю. Формування фізичної культури студентів у системі фізичної освіти / Т.Ю. Круцевич, О.Ю. Марченко // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – К. : Олімп. л-ра, 2009. – № 2. – С. 78–81.
5. Мандриков В.Б. Технологии оптимизации здоровья, физического воспитания и образования студентов медицинских вузов: монография / В.Б. Мандриков. – Волгоград : ВГТУ, 2001. – 332 с.
6. Ніколайчук І.Ю. Формування духовно-фізичних якостей студентів у системі фізичного виховання медичного університету: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.07 / І.Ю.Ніколайчук; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2008. – 20 с.
7. Sany Choices for Study in United States / Education USA: Now to chose to study at university // Thestandart. Higher and professional Education. – Sunday, SepteSber 8. – 2008. – SuppleSent 23.

The article deals with pedagogical aspects of influence on forming students' healthy lifestyle. The discrepancy between society's current demands to the health of young people and the existing system of pedagogical supervising by forming, strengthening and preserving the health of participants of educational process is an actual problem of national education.

Aimed at ensuring the European quality of higher education most of higher educational establishments try to move away from the traditional system of education, thus the transition to the educational process of innovative type with new technologies and new content takes place. Updating of the content of education is carried out under conditions of decentralization of management, broad autonomy of educational establishments, development of variability of education and intensification of its content.

The authors note that pedagogical influence on students appears in the process of actualization of their emotional and value attitude to healthy lifestyle and enriching of their experience of healthy living. Actualization of students' emotional and value attitude towards healthy lifestyle is understood as a

purposeful educational activity aimed at transferring of their valueological objectives, such as feelings, abilities, attitudes, thoughts from potential situation into the real one, and awareness of their importance in students' life.

The authors prove that these pedagogical conditions should be taken into account at the classes of Physical Education.

Key words: *system of education, healthy lifestyle, emotional and value component, physical education, medical students.*

УДК 371.134+372+004

Ростислав Моцик, Людмила Моцик
Rostyslav Motsyk, Liudmyla Motsyk

ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE-СЕРВІСІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

THE USE OF GOOGLE-SERVICES IN TEACHING PROFESSION

У статті розкрито особливості мережевих сервісів типу Веб 2.0; виокремлено сутність поняття «хмарні технології». Представлено переваги, можливості та перспективи використання Google-сервісів у сучасному освітньому середовищі. Учасники освітнього процесу користуються мобільними телефонами, планшетами та іншими гаджетами, проводять багато часу за спілкуванням або іграх у соціальних мережах, не усвідомлюючи, що можливості використання даних сучасних засобів варіативніші. Саме тому перед учителями та викладачами виникає завдання - забезпечити навчально-виховний процес якісними електронним засобами навчання, які можна було б використовувати як під час занять, так і знаходячись поза межами навчального закладу. У зв'язку з тим, що вчителі та викладачі мають незначний досвід використання мережевих сервісів у навчальній діяльності, виникає необхідність отримання нових теоретичних знань щодо новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, хмарних технологій та соціальних сервісів, зокрема Google-сервісів.

Ключові слова: *освітнє середовище, інформаційно-комунікаційні технології, хмарні технології, хмарні обчислення, Веб 2.0 (Web 2.0), Google-сервіси, соціальні сервіси, хмарні сервіси, gmail, Google Docs, Google Drive, Youtube, Google Translate, Google Calendar, Blogger.*

В оновленій Україні формується інформаційне суспільство, яке передбачає становлення і в подальшому домінування нових технологічних механізмів, що ґрунтуються на масовому використанні інформаційно-комунікаційних технологій, засобів обчислювальної техніки і телекомунікацій в усіх галузях і в освіті зокрема.

Веб-технології другого покоління стали каталізатором революційних змін у способах взаємодії людей із Мережею. Інтернет сьогодні переважно з «мережі читачів» трансформується в «мережу письменників». Завдяки інструментарію Веб 2.0 кожен має змогу стати творцем, а не пасивним споживачем інформації в мережі Інтернет. Проте зміна парадигми торкнулася нових видів діяльності, стрімко поширившись зі сфери загальнодоступних соціальних мереж для повсякденного спілкування на різноманітні корпоративні застосування, включаючи колажі для підтримки бізнесу, інструменти бізнесаналітики й таку суперсоціальну галузь, як освіта.

Веб 2.0 – друге покоління мережевих сервісів Інтернету, що дозволяють користувачам спільно діяти – обмінюватися інформацією, зберігати посилання та мультимедійні документи, створювати та редагувати публікації, тобто відбувається налагодження соціальної взаємодії. Тому технології Веб 2.0, ще називають соціальними сервісами Інтернету [1, с. 32-40].